

رحلة النابلسي في شرق الدلتا

دكتور/ محمد موافي

المجلس الأعلى للآثار - القاهرة

يقول ابن خلدون "الرحلة لا بد منها في طلب العلم، ولاكتساب الفوائد والكمال بلقاء المشايخ ومعاشرة الرجال"^١، فالرحلة دائماً مرآة عصرهم، فهم يصفون ما يرونه من حياة الشعوب الاجتماعية وعمرانهم وحياتهم الاقتصادية، وكيف يتكسبون من تجارتهم وصناعاتهم، ولا يتعرضون لنقد الحكام. كان المبعث الرئيسي للرحالة، وخاصة في القرنين السابع عشر والثامن عشر الميلاديين، هو الحج وزيارة الأماكن المقدسة.

ومن أبرز رحالة القرن السابع عشر، الشيخ عبد الغنى بن إسماعيل بن عبد الغنى بن إسماعيل بن أحمد بن إبراهيم بن إسماعيل بن إبراهيم بن عبد الله بن محمد بن عبد الرحمن ابن إبراهيم بن سعد الله بن جماعة - الشهير بالنابلسي - الدمشقي الحنفي القادري النقشبندي^٢.

وُلِدَ الشيخ عبد الغنى في الخامس من ذي الحجة ١٠٥٠هـ/مارس ١٦٤١م أثناء غياب والده عن مصر^٣، وتوفي في دمشق يوم ٢٤ شعبان ١١٤٣هـ/فبراير ١٧٣٠م^٤. بدأ النابلسي رحلته يوم الخميس غرة المحرم ١١٠٥هـ/سبتمبر ١٦٩٣م، وختمها في الخامس من صفر ١١٠٦هـ/سبتمبر ١٦٩٤م، أي استغرقت الرحلة كلها ٣٨٨ يوماً. أما المدة التي قضاها في شرق الدلتا فهي أربعة عشر يوماً بدأت منذ خروجه من الشام يوم الخميس ١١ ربيع ثان ١١٠٦هـ/نوفمبر ١٦٩٣م، إلى أن دخل ضواحي القاهرة عند

١ - ابن خلدون، المقدمة.

٢ - عمر رضا كحاله، معجم المؤلفين، ج ٥، ص ٢٧١ - ٢٧٣.

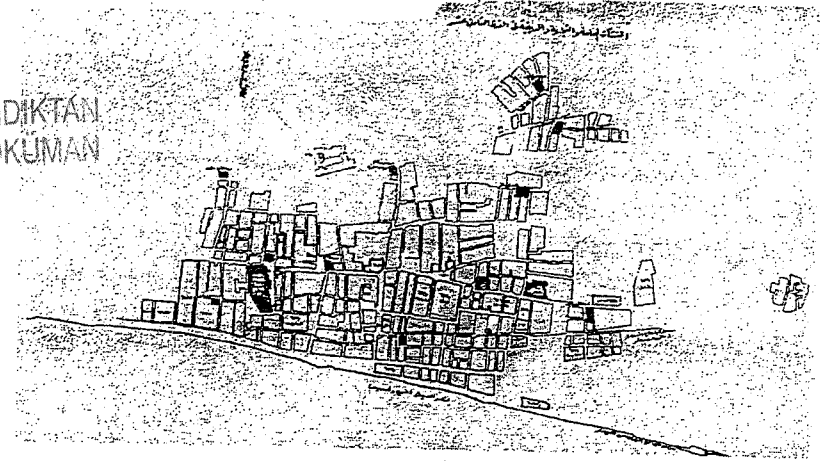
٣ - عبد الغنى النابلسي، الحقيقة والمجاز، ص ١٨، ٧.

٤ - عمر رضا كحاله، المرجع السابق، ج ٥، ص ٢٧١ - ٢٧٣.

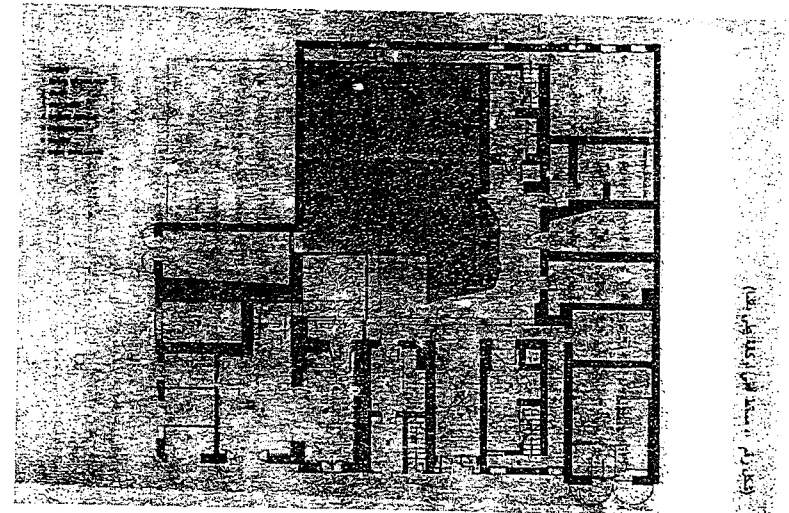
٥ - النابلسي، الرحلة، ص ٦.

Nabلسي, Abdalgani b. Ismail
140011MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKUMAN

01 Ocak 2020



شكل رقم ٢، يوضح خريطة مدينة رشيد في القرن ١٨م من خلال الوثائق



شكل رقم ٣، يوضح المسقط الأفقي للدور الأرضي لووكالة علي باشا، بمعرفة الباحث

Ebhas'it-Mu'temeri's-Salis li'd-Dirasati'l-Osmaniyye fi Misr,
tabk. Daniel Crecelius, Muhammed Hüsamüddin İsmail,
Kahire: el-Afakü'l-Arabiyye; 2004. s. 47-76. İSAM ANK-
267299

نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰ - ۱۱۴۳ قمری
nābolosī, 'abd-ol-qanī ebn-e esmā'īl (1641 - 1731)

مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۶/۸

آغاز: زدت نوراً یا أرسلان xx و علیک الله المنان؛ انجام: کتاب عزیز أرخوه مواهب xx لمالکه رب البریه یسعد قصیده فی مدح الشیخ أرسلان؛ خط: نسخ، کا: طه بن یحیی بن سلیمان بن محمد کردی خوشناری، تا: ۱۱۹۲ق، جا: دمشق؛ با علامات بلاغ؛ جلد: چرم سیاه، ۴گ (۱۵۸-۱۶۱)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱/۵×۱۶سم [مؤید: ۳-۵۶۶]

← دیوان نابی < ترجمه عشق

● دیوان نابی رهاوی / شعر / ترکی

d.-e nābī rahāvī

نابی رهاوی، یوسف بن عبدالله، - ۱۱۲۴ قمری
nābī rahāvī, yūsof ebn-e 'abd-ol-lāh (- 1712)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۵۲۵

آغاز: تعالی الله زهی دیوان طراز صورت معنا xx که جسم لفظیله روح مالی ایلمش پیدا
نسخه نادر؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ مجدول؛ جلد: تیماج مشکى، ۱۵۱گ، ۲۳ سطر (۱۷/۵×۸/۵)، اندازه: ۲۰/۵×۱۳/۵سم [ف: ۵۱-۱۶]

● دیوان ناجی / شعر / فارسی

d.-e nājī

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۱۱۷

غزل است. از ناجی؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۴۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ مهر: حبیب الله مورخ ۱۱۳۳؛ کاغذ: سمرقندی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۲۴گ، ۱۵ سطر (۱۱×۸)، اندازه: ۱۶×۱۲سم [ف: ۱۶-۲۰۰]

● دیوان ناجی قزوینی / شعر / فارسی

d.-e nājī-ye qazvīnī

ناجی قزوینی، محمد باقر، ق ۱۴ قمری

nājī qazvīnī, mohammad bāqer (- 20c)

[نسخه‌های منزوی ۲۵۵۸/۳؛ دنا ۴۰۶/۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۲۴۴

آغاز: الا یا لعبت نیکو شمایل xx که جز روی تو را دل نیست مایل؛ انجام: کس ز وصال تو نخورده است بر xx حالی بر گو که چه داری خبر

در آغاز آن تقلیدی است از لایمه منوچهری که به خواهش محمد حسین خان نواب شیرازی سروده است؛ خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۶ صفر ۱۲۹۷ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج سبز، ۱۵۳گ، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۶)، اندازه: ۱۷×۱۱سم [ف: ۹-۹۰۴]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۵۸۸-ف

نسخه اصل: انجمن آثار ملی. مثنوی اوست؛ خط: نستعلیق خوش، بی کا، تا: قرن ۱۳، برای محمد مهدی خان سرهنگ؛ مجدول، دو سرلوح؛ ۲۵گ، ۱۰ سطر، اندازه: ۱۹×۱۲سم [فیلما: ۲-۱۹۲]

۳. اراک؛ بیات، عبدالحسین؛ شماره نسخه: ۱۲/۱

آغاز: نوجوانی ز سر حد ایران xx رفت سالی سوی فرنگستان؛ انجام: کابین عمل اصل ملت و دینست xx شیوه ما فرنگیان این است

ترجیع‌بند اوست؛ خط: نستعلیق خوش، کا: جلالی، تا: اوایل قرن ۱۴؛ کاغذ: ترمه شکری، جلد: تیماج قرمز، ۹ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۵سم [نشریه: ۶-۷۱]

● دیوان نادر علی / شعر / فارسی

d.-e nāder 'alī

[دنا ۴۰۶/۵]

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۰۳۱

آغاز: بدات باسم الله الذی هو خالق الاشیاء xx تعالی اعظم الشان علی المالی الاعلی؛ انجام: بس کنم دلبر در آمد بی حجاب xx چشم شو والله اعلم بالصواب
از شعرای صوفی مسلک و پیروان شاه نعمة الله بوده و مدح حسن خان گله‌داری نموده است؛ خط: شکسته، نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: جمعه ۷ شوال ۱۲۵۰ق؛ مجدول زرین؛ کاغذ: ترمه اصفهانی، جلد: رویه باسمه فرنگی، ۱۰۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۰/۵×۱۶/۲سم [ف: ۲-۳۶۰]

● دیوان نادری / شعر / فارسی

d.-e nāderī

نادری، محمد تقی، قرن ۱۳ قمری

nāderī, mohammad taqī

[نسخه‌های منزوی ۲۵۵۸/۳؛ دنا ۴۰۶/۵]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۲۵۶

آغاز: این دفتر مدح کز مذمت بری است دیوان محمد تقی نادری است بسمله ... (سیاه شده) بر بندگان باشد زیکتایی روا کز بهر طاعت پیش او پشت فلک باشد دو تا حمد و سپاس بی عدد باشد خدایرا سزا کز از ازل شد تا ابد خلاق خلق ما سوا؛ انجام: دیگر ز چین و ز تاتار کس نیارد مشک xx که چین زلف تو خوشتر بود ز مشک تاتار

فهرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276253

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

تا ۱۳۶۸ سروده شده است؛ خط: نسخ، کاتب = مؤلف، بی تا؛ مصحح؛ یادداشتی از «سید هادی بن یس آل بالیل موسوی» درباره ناظم آمده؛ ۷۷ص [عکسی ف: ۴-۳۶۴]

● دیوان دوست / شعر / فارسی

d.-e dūst

[نسخه های منزوی ۲۳۴۸/۳]

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳/۱۳۷۲۰

آغاز: شه مهر منظومه و شا بنمای چهره دلکش آ xx که ز بس نکوئی و دلگشا همه جان فزائی و دلگشا / ز لقای آن رخ فرخم نه غم بهشت و نه دوزخم xx که چه مات شاه نکو رخم چه مرا خوش و چه ناخوشا؛ انجام: باطن باطن و بطون بطون xx در ولی زمان مفسر بین / که ز حق قدس مهدوی است گواه xx که هو الله لا اله سواه

اشعاری است با تخلص «دوست». شاعر از پیروان محمد کریم خان کرمانی بوده؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه ای نام جلد ساز «اقل السادات محمد باقر»، ۱۲ گ (۱۶۱-۱۷۲ پ)، ۱۵ سطر [ف: ۳۷-۲۴۷]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳/۳۲۳۷

آغاز: شه مهر منظر مه نما بنمای چهره دلگشا xx که ز بس نکویی و دلگشا همه جانفزایی و دلگشا / زلقای آن رخ فرخم نه غم بهشت و نه دوزخم xx که چه مات شاه نکور خم چه مرا خوشی و چه ناخوشا / ز ده دوست خیمه گه امید بفنای والی خوش نوید xx که بمهر یحکم ما برید که بلفظ یفعل و ما یشا؛ انجام: که ز حق قدس مهدوی است گواه xx که هو الله لا اله سواه

از «دوست» پیرو گروه شیخی و دوستار حاجی محمد کریم خان و عرفانی است. نزدیک ۳۵۰ بیت غزل است به ترتیب تهجی با تخلص دوست و در پایان ترجیع بندیست؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاکی کار محمد باقر، ۲۴ گ (۳۲۳-۳۴۶)، ۱۵ سطر (۵/۹×۱۳)، اندازه: ۱۵/۵×۲۲ سم [ف: ۱۱-۲۱۹۳]

● دیوان دولت قاجار / شعر / فارسی

d.-e dowlat qājār

دولت قاجار، محمد علی بن فتحعلی، ۱۲۰۳-۱۲۳۷ قمری dowlat qājār, mohammad 'alī ebn-e fath-'alī (1789 - 1822)

چاپ: دیوانی از وی در ۱۳۲۸ق به کوشش میرزا صادق متخلص به ناطق گرد آمده است؛ تهران، ۱۳۲۰ق چاپ سنگی [الذریعة ۳۳۱/۹؛ نسخه های منزوی ۲۳۲۸/۳-۲۳۲۹؛ مشار فارسی ۲۳۰۲/۲؛ مکتبه امیرالمؤمنین ۲۶۸/۱]

در رثای حسین بن علی (ع)، حدود ۳۲۰۰ بیت قصاید و اشعاری است که در فضایل و مصایب حضرات معصومین علیهم السلام سروده بیشتر قصیده ها به نام خود «حسن» تصریح می کند. قصیده ها بدون تنظیم نوشته شده است، در این نسخه مقداری از شعر شیخ احمد دمستانی (فرزند صاحب دیوان) و شیخ حسن بن مجلی نیز آمده است؛ خط: نسخ، کا: جعفر بن محمد بن احمد بن حسن دمستانی (نوه ناظم)، بی تا؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۷۱ گ، اندازه: ۱۵×۲۱/۵ سم [ف: ۲۰-۱۱]

۳. تهران؛ فرهاد معتمد؛ شماره نسخه: ۲۱۶

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه ای، ابعاد متن: ۱۵×۷/۵ سطر، اندازه: ۱۴×۲۲/۵ سم [نشریه: ۳-۱۷۹]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۲۲

قصیده در مدح پیغمبر (ص) و دو قصیده دیگر؛ بی کا، بی تا؛ فهرست رایانه ای مجلس ص ۷۸۲، ۱۰ص (۴۷۳-۴۷۵ و ۴۷۷-۴۸۳) [ف: ۱۰/۲-۱۰۲۹]

● دیوان الدواوین و ریحان الریاحین فی تجلیات

الحق المبین / شعر / عربی

d.-ud dawāwīn wa rayhān-ur rayāhīn fī tajalliyāt-il ḥaqq-il mubīn

نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰-۱۱۴۳ قمری nābolosī, 'abd-ol-qanī ebn-e esmā'īl (1641 - 1731)

دیوان بزرگی است که در چهار «باب» مرتب شده است: ۱. دیوان الحقائق و مجمع الرقائق؛ ۲. نفة القبول بمدح الرسول؛ ۳. ریاض المدائح و حیاض المنایح؛ ۴. خمره بابل و غناء البلایل. [قاهره، فؤاد سید ۳۳۰/۱؛ ایضاح المکتون ۴۹۸/۱ و ۵۰۳؛ قاهره، آداب اللغة ۱۲۳/۳؛ سرکیس ۱۸۳۳/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۷۸

خط: نسخ، کا: موسی بن ابراهیم، تا: ۱۱۵۳ق، جا: مدینه منوره، برای شیخ محمد سعید؛ جلد: تیماج قرمز، ۳۰۵ گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۲ سم [ف: ۲۶-۴۵۹]

● دیوان دورقی / شعر / عربی

d.-e dawraqī

دورقی، محمد باقر بن عبدالله، ق ۱۴ قمری dawraqī, mohammad bāqer ebn-e 'abd-ol-lāh (- 20c)

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۴۷

آغاز: مولای یا سر الوجود xx بک المهمین باهی / مولای یا سیف الاله xx و نفس احمد طاهای نسخه اصل: کتابخانه سید هادی آل بالیل - قم. اشعاری است از ناظم در مدح و منقبت و مصائب ائمه (ع) که بین سال های ۱۳۴۰

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276253

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

● دیوان حقایقی / شعر / فارسی

d.-e haqāyeqī

حقایقی، محمد علی بن حسن، ق ۱۴ شمسی
haqāyeqī, mohammad 'alī ebn-e hasan (- 20c)

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۵۴

آغاز: بسمه تعالی، اول دفتر به نام ایزد یکتا شروع xx می کنم
ایات و اشعاری کتابت هم جموع؛ انجام: به بخشد عفو عصیانم
نماید xx چه بیند شافع هستی بو ترابم
اشعاری است از سید محمد علی بن حسن حقایقی کدکنی
(معاصر) که در خداشناسی، پند و موعظه، محبت علی بن ابی
طالب علیه السلام، مدح امام زمان (عج)، تولد حضرت سید
الشهداء (ع)، امام هشتم (ع)، در قدردانی از زحمات مادر، وصف
بهار، جنگ تحمیلی و غیره سروده است؛ خط: نستعلیق، کاتب =
مؤلف، تا: ۱۳۶۶ق؛ واقف: محمد علی حقایقی کدکنی، دی
۱۳۶۶؛ کاغذ: خط دار مشقی، جلد: مشمع قرمز، ۱۶۲گ، ۹ سطر،
اندازه: ۲۰/۳×۱۶سم [ف: ۱۷ - ۱۷۴]

● دیوان حقیری / شعر / فارسی

d.-e haqīrī

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۱۷۷/۲۰

آغاز: در دل طلب سیمیران تاکی [و] تا چند xx دیوانه جادو
نگهان تا کی [و] تا چند؛ انجام: طی کن تو حقیری پس ازین راه
حقیقت xx در در گرو زلف بتان تا کی [و] تا چند
از: حقیری (۴). سه شاعر با این تخلص در منابع تذکره ای نام برده
شده‌اند که شاید در اینجا منظور حقیری هروی (قرن ۱۰) باشد؛
خط: نستعلیق تحریری، بی‌کاه، تا: قرن ۱۳؛ خط ماوراء النهری،
مجدول، رکابه‌دار، مجدول، راسته و چلیپا؛ کاغذ: بسیار نازک
کدر، جلد: مقوایی با روکش تیماج، اص (۳۴پ)، اندازه:
۱۹/۸×۱۲/۹سم [ف: ۲۷/۱ - ۴۰۷]

● دیوان حقیقی / شعر / فارسی

d.-e haqīqī

حقیقی، محمد حسین بن علی مراد، - ۱۳۳۶
haqīqī, mohammad hoseyn ebn-e 'alī morād (- 1336)

ازاک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۲۳۲

آغاز: در شفاعت آستین بالا زخم xx جمع اسباب شفاعت را کنم /
بر علی بدهم لوی حمد را xx رو نمایم سوی عرش کبریا؛ انجام:
ای ترا لعیا کمیته خادمه xx از خدا نام گرامت فاطمه / ای رخت
مجموعه نور خدای xx هان تو در زیر کسا بنمای جای
حاوی اشعاری است نامیوب در حدود ۱۶۰۳ بیت مشتمل بر

بیت: «وه غیر الوطن است دهر نهین که حفیظ xx دست بر سر
میری احوال په دشمن ماری». او عرض ارادت به حضرت
امیرالمؤمنین علیه السلام کرده و در پایان یکی از غزلیاتش
می‌گوید: «کاه کشتی پر حفیظ اپنی کی پاشاه نجف xx یک نگاه
لطف هو جاوی تو بیر پاری»؛ خط: نستعلیق هندی، کاتب =
مؤلف، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز؛ جلد: چرم قهوه‌ای، ۱۲۸گ،
۱۴ سطر، اندازه: ۲۰/۷×۱۳/۲سم [ف: ۴۳ - ۱۶۲]

● دیوان الحقایق < عرفان الحق

● دیوان حقایق / شعر / فارسی

d.-e haqāyeq

حقایق، ق ۱۳ قمری

haqāyeq (- 19c)

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۹۵۸

آغاز: بسی گوهر آورد از گنج راز xx همه برید بهیم شاهان طراز؛
انجام: سناهای پولاد و سیماب سان xx فرو ریختی از بر آسمان
این مثنوی از آغاز داستان ابرهه در زمان عبدالملک و حمله او
بکعبه شروع می‌شود و سپس به تولد پیغمبر اسلام و حوادث ایام
او تا معجزاتش می‌رسد. از ۱۹۷ به بعد در ستایش فتحعلی شاه و
حوادث ایام اوست. نسخه ناقص است؛ خط: نستعلیق، بی‌کاه، تا:
قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ رنگی، ۲۰۶گ،
۱۴ سطر (۱۵×۷/۵)، اندازه: ۲۰×۱۲/۵سم [ف: ۶ - ۷۰۹]

● دیوان الحقائق و مجموع الرقائق فی صریح

المواجید الالهية و التجلیات الربانية و الفتوحات

الاقديسية / شعر / عربی

d.-ul haqā'iq wa majmū'-ur raqā'iq fī ṣarīḥ-il
mawājīd-il ilāhīya wa-t tajalliyāt-ir rabbāniya wa-l
futūḥāt-il aqdasīyya

نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰ - ۱۱۴۳ قمری
nābolosī, 'abd-ol-qanī ebn-e esmā'il (1641 - 1731)

این کتاب به صورت مستقل به عنوان باب اول دیوان به چاپ
رسیده است.

چاپ: بولاق، ۱۲۷۰ق؛ مطبوعات شرف، ۱۳۰۶ق؛ مصر،
۱۳۳۰ق.

[سرکیس ۱۸۳۲/۲]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۹۷۸/۱

خط: نسخ، کاه: موسی بن ابراهیم، تا: ۱۱۵۳ق، جا: مدینه منوره؛
جلد: تیماج قرمز، ۲۴ سطر، اندازه: ۲۲×۱۵سم [ف: ۲۶ - ۴۵۹]

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276253

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

اقدسیه صدرت الاشارة لنا بالكلام عليها واستخراج ما هو مخبوء من المعانی لديها فكشفتنا عن وجهها النقاب ورفعنا عن محاسن طلعتها الحجاب ولم تتعرض في شرحها الى النقل من كتاب ولا الاستمداد من فحوى عبارة للغير او خطاب و انما اعتمادنا في ذلك على فتح الكرم الوهاب و وارد الغيب الذي تعول عليه اولوالالباب ثم تأييد ذلك في الغالب باشارات القرآن و سنة حبيب الاحباب صلى الله و سلم عليه فانه لتلك الحضيرة الرحمانية هو الباب»
[ايضاح المكنون ۳۴۰/۱؛ هدية العارفين ۵۹۰/۱؛ معجم المؤلفين ۲۷۱/۵؛ دنا ۴۲۵/۳]

قیم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۷۰۴/۸

آغاز: و هو بكل شيء عليم، الحمد لله حق الحمد فانه المعروف بالافتقار اليه و الصمد ... اما بعد، فيقول هذا العبد القائم ... و رد علينا؛ **انجام**: و في هذا المقدار كفاية و الله ولى التوفيق في البداية و النهاية و قد فرغنا من تحرير هذه العجالة
خط: نسخ، كا: محيي الدين بن قاسم نبكي، تا: جمادى الاول ۱۱۹۶ق؛ مصحح، محشى، مقابله شده با نشان «بلغ»؛ كاغذ: فرنگی، ۱۸گ (۹۲-۱۰۹)، ۲۵سطر، اندازه: ۱۵x۸سم [ف: ۳۴-۶۲۹]

● توفیق النحو / نحو / فارسی

tawfiq-on nahv

مسائل علم نحو را به اختصار با عناوين «سؤال - جواب» آورده است.

قیم؛ مسجد اعظم؛ شماره نسخه: ۱۴۱۴

آغاز: س - نحو یعنی چه. ج - نحو را دو معنی است در لغت و در اصطلاح. در لغت به پنج معنی آمده و مثل و قصد و جانب و مقدار و نوع؛ **انجام**: تنوین عوض آن است که عوض از مضاف اليه است مثل تنوین حنیئ که دراصل حين اذكان کذا بوده. تنوین ترنم داخل می شود در آخر اشعار.
خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۳۳۵ق؛ جلد: مقوا، ۴۲گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۷x۱۰سم [ف: ۱-۵۱۳]

● توفیق الوصول الى زبدة الاصول / اصول فقه / عربی

tawfiq-ul wuṣūl ilā zubdat-il usūl

وابسته به: زیادة الاصول؛ شیخ بهائی، محمد بن حسین (۹۵۳-۱۰۳۰)

شرحی است مبسوط بر کتاب زیادة الاصول شیخ بهائی. مؤلف آن را پس از درگذشت بهایی نوشته است. این شرح در الذریعه یاد نشده است.

تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۵۴؛ خوئی

تیماج قهوه‌ای، ۱۱۲ص (۲-۱۱۳)، اندازه: ۲۰x۱۴سم [ف: ۳۲۷-۳۲۷] قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۹۴۸/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳-۱۷۰]

۲. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۹۳/۶۵

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ كاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۲۳گ (۲۰۵-۲۲۷)، ۲۴ سطر (۱۸/۵x۱۲/۵)، اندازه: ۱۸/۵x۱۸/۵سم [ف: ۲۰۳-۲۰۳]

۳. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۷۳۰/۲

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۸ و ۱۲ سطر، قطع: ربعی [چهار کتابخانه مشهد-ف: ۲۴۶-۲۴۶]

۴. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۲۲۶۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲؛ كاغذ: نخودی آهار مهره، ۴۳گ، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۰/۵x۱۴سم [ف: ۵-۶۴۰]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۸۴۱/۱

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۷ رجب ۱۱۲۴ق؛ نخستین برگ نو نویسی؛ كاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبویی [ف: ۵-۳۷۹]

۶. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۰۱۶۳/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: با تاریخ ۱۱۴۶ق؛ افتادگی: انجام؛ ۵۴ص (۱-۵۴)، ۱۶ سطر، اندازه: ۲۰/۵x۱۲سم [ف: ۳۲-۱۹۷]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۶۵۵/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: کر معلى خراسانی، تا: قرن ۱۳؛ كاغذ: فستقی آبی، ۲۲گ (۴۱-۶۲)، ۲۲سطر، اندازه: ۱۸/۵x۱۴/۶سم [ف: ۷-۴۵۵]

۸. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۶۸۴/۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۱۲۱۴ق، جا: شیراز؛ كاغذ: فرنگی نخودی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۶۲گ (۶۶-۱۲۷)، ۱۷ سطر (۱۴x۷/۵)، اندازه: ۱۵/۵x۱۰/۵سم [ف: ۱۹-۳۵۴]

● توفیق الرتبة في تحقيق الخطبة / عرفان و تصوف / عربی

tawfiq-ur rutba fy tahqiq-il xuṭbat

نابلسی، عبدالغنی بن اسماعیل، ۱۰۵۰ - ۱۱۴۳ قمری

nābolosī, 'abd-ol-qanī ebn-e esmā'il (1641 - 1731)

وابسته به: تذكرة اولی الاباب و الجامع للعجب العجائب؛ انطاکي، داود بن عمر (۹۵۰-۱۰۰۸ق)

تاریخ تألیف: ۱۱۰۲ق

رساله‌ای است کوتاه در شرح خطبه کتاب «تذكرة اولی الاباب و الجامع للعجب العجائب» در طب از داود بن عمر انطاکي. نابلسی در مقدمه می‌نویسد: «ورد علينا كتاب كريم و امر عظيم من بلاد القدس بل من حضرة القدس من جناب عالم معلوم موصوف بالكمالات و العلوم و في ضمنه خطبة انسية و عقيدة»

فرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فخا)،؛ جلد نهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276247

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۱/۲۰۱۲